

[Poul Møller.]

Når boligindsatsen lader så meget tilbage at ønske, og når den stadig er en skamplet på vor stat, der ellers præsterer så megen velstand og velfærd, skyldes det denne tyrkertro på statsdirigering og restriktioner. Kun ved at skabe den nødvendige ro omkring byggeriet kan vi stole på, at de kræfter, der kan og vil bygge, for alvor lægger sig i selen. Man må kende vilkårene for sin produktionsgren, inden man ofrer betydelige kapitaler for at købe de kostbare maskiner, der skal til for at kunne industrialisere byggeriet, hvilket er et krav, hvis vi vil bygge hurtigere og billigere. En fortsat og mere energisk nedbrydning af faggrænser, der stammer tilbage fra en tid, hvor produktionsvilkårene var anderledes, og hvor arbejdsløshed hørte til dagens uorden, er ligeledes en nødvendighed, for at vi kan komme videre og løse tidens store sociale problem.

Byggeriet kræver imidlertid også kapital, og når kapitaltilførslen er for ringe i forhold til byggebehovet, belastes byggeriet med et så højt renteniveau, at huslejen hviler som en tung byrde på de unge familier, der af forældede og rigoristiske huslejerestriktioner henvises til at søge lejlighed i nybyggeriet. Derfor må skatte-lovene ændres, så de ikke hæmmer opsparingen, som jeg allerede har redegjort for. Men vi må tillige søge at realisere tanken om en særlig boligopsparing, som man har haft gavn af i andre lande. Vi har drevet på i årevis, og vi syntes derfor at spore morgenluft, da statsministeren i sin åbnings-tale bebudede en særlig ungdomsopsparing til boligformål. Men det blev jo desværre ved snakken; man nedsatte et udvalg af professorer, og længere er sagen ikke kommet, hvilket vi beklager.

Opsparing kræver ikke blot, at det skal være muligt af indkomst at kunne spare op; det kan måske nås igennem skattebegunstigelser og den almindelige skatteomlægning. Den enkelte skal tillige have et opsparingsmål. Derfor er vi så kraftigt gået ind for fuld folkepension til alle ældre borgere, og derfor medvirkede vi til gennemførelse af Arbejdsmarkedets Tillægspension. Men alderdomsopsparing er ikke det eneste opsparingsmål, og det er ikke særlig attraktivt for de yngre aldersgrupper.

Ikke alene derfor, men bl. a. derfor er vi gået så stærkt i brechen for at give alle en mulighed for at købe deres egen bolig, så hjemmet bliver deres ejendom. Vi mener, at de almennyttige selskaber bør bygge med salg for øje, og at lejernes indskud bør betragtes som deres kontante købesum. Men derudover skal de sociale selskaber tage sig af de egentlig sociale byggeopgaver som opførelse af boliger for mindstbemidlede, for familier med mange børn, for unge under uddannelse og for gamle, der savner plejehjem og kollektivhuse.

Det private byggeri kan naturligvis ikke holdes ude fra disse opgaver, og der bør også lægges vægt på at opføre lejligheder og huse med salg for øje i denne sektor. I de ældre ejendomme har vi ønsket tilsvarende muligheder for at kunne købe ejendommene fri fra leje, så de overgår til eje. Desværre har det udvalg, der blev nedsat på vor og venstres foranledning, endnu ikke afgivet betænkning, men vi håber, den bliver positiv og giver gode muligheder for at bringe ejendomsretten ud til endnu flere borgere.

Det har for alle sagkyndige været aldeles klart, at huslejeproblemerne må løses, hvis vi vil løse boligproblemet, og hvis vi vil være solidariske over for de yngre befolkningsgrupper. Regeringen har desværre på ikke synderlig tiltalende vis skubbet denne opgave fra sig, selv om såvel fhv. statsminister Kampmann som den nuværende boligminister gentagne gange har understreget, at problemet måtte løses. Handling har ikke fulgt ord, og der vil formentlig i den kommende valgkamp blive pisket stemninger op over for de partier, som erkender, at en løsning er nødvendig. Vi ved, at mange borgere har indrettet deres tilværelse på en økonomi, som forudsætter lave huslejer, og for nogle af dem vil det være umuligt at bære virkningerne af hastige og voldsomme forandringer. Derfor har vi i vort arbejdsprogram lagt vægt på, at en egentlig udligning må ske i takt med, at lejlighederne bliver ledige, altså ved genudlejning, men at der samtidig i forhold til boligernes udstyr, vedligeholdelsestilstand og beliggenhed sker gradvise tilpasninger på 5-10 pct. årlig, indtil en rimelig leje er opnået, og således at en væsentlig del af disse lejeforhøjelser kommer lejerne til gode i form af en bedre indvendig og udvendig vedlige-